

Sygn. akt IV U 968/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2017r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania U. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 13 października 2016 r. (Nr (...))

w sprawie U. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o należności z tytułu składek

I. zmienia częściowo zaskarżoną decyzję i ustala, że U. M. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2003 roku do września 2006 roku oraz odsetek za zwłokę za wskazany okres;

II. oddala odwołanie w części dotyczącej należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2006 roku do grudnia 2006 roku;

III. umarza postępowanie w części dotyczącej należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc styczeń 2007 roku.

Sygn. akt: IV 968/16 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 13 października 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.83 ust.1 oraz art.32 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że U. M. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne, które to zadłużenie na dzień wydania decyzji wynosi wraz z odsetkami 16 144,77 złotych, w tym składki na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2003r. do stycznia 2007r. wynoszą 7 012,77 złotych, a odsetki za zwłokę wynoszą 9 132 złotych (k.9 akt organu rentowego).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła U. M. wskazując, że znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i nie jest w stanie spłacić zadłużenia. Podniosła, że upomnienie w sprawie składek otrzymała w 2007r., obecnie zaś zadłużenie wynosi

16 144,77 złotych, z czego odsetki wynoszą 9 132 złotych. Utrzymuje się z renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, która jest zajęta przez komornika i do wypłaty dostaje jedynie 422 złotych (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.2-3 akt sprawy).

Po wniesieniu odwołania przez ubezpieczoną organ rentowy prowadził postępowanie w kierunku zweryfikowania obowiązku U. M. opłacania składki zdrowotnej z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w trybie art.82 ust.8 i 9 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pismo organu rentowego z 23 stycznia 2017r. k.9 akt sprawy). Po przeprowadzeniu tego postępowania, w dniu 19 lipca 2017r. organ rentowy wydał decyzję, w której działając na podstawie art.154 kodeksu postępowania administracyjnego oraz art.83 ust.1 i art.32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uchylił zaskarżoną decyzję z 13 października 2016r. określając wysokość zadłużenia U. M. na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2003r. do stycznia 2007r. oraz na nowo określił zadłużenie U. M. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne wskazując, że obejmuje ono okres od kwietnia 2003r. do grudnia 2006r. i wynosi 6 835,41 złotych plus odsetki za zwłokę w kwocie 9 359 złotych (decyzja z 19 lipca 2017r. k.11-12 organu rentowego).

Sąd ustalił, co następuje:

U. M. od 1999r. do 10 stycznia 2007r. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. Z tego tytułu zgłosiła się do ubezpieczenia zdrowotnego i zobowiązana była do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne (druk zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego oraz druk wyrejestrowania z ubezpieczenia zdrowotnego k.10-13 akt sprawy). Prowadząc działalność gospodarczą ubezpieczona pobierała jednocześnie rentę z tytułu niezdolności do pracy, której wysokość nie przekraczała kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Za miesiąc styczeń 2007r. (miesiąc zakończenia działalności gospodarczej) ubezpieczona nie wykazała przychodów z tytułu pozarolniczej działalności. W tych okolicznościach organ rentowy stwierdził, że za miesiąc styczeń 2007r. U. M. nie była obowiązana do opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne – w trybie art.82 ust.8 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z którym osoby mające ustalone prawo do emerytury lub renty nie opłacają składek na ubezpieczenie zdrowotne od dodatkowych przychodów z tytułu działalności pozarolniczej, jeżeli pobierają świadczenie emerytalne lub rentowe w miesięcznej wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia i uzyskują dodatkowe przychody z tej działalności w wysokości nie przekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub opłacają podatek dochodowy w formie karty podatkowej (decyzja z 19 lipca 2017r. k.11-12 organu rentowego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie U. M. okazało się w znacznej części uzasadnione, choć nie do końca z przyczyn wskazanych w odwołaniu.

W ocenie Sądu organ rentowy prawidłowo wskazał, że zgodnie z art.32 w zw. z art.46 ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.121 ze zm.) U. M. jako płatnik składek była zobowiązana do obliczania, potrącania z dochodów, rozliczania oraz opłacania należnych składek - tu na ubezpieczenie zdrowotne. Wbrew powyższemu obowiązkowi odwołująca się nie opłaciła składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2003r. do września 2006r. Okoliczność ta nie była przez odwołującą kwestionowana. Wydając zaskarżoną decyzję z 13 października 2016r. ustalającą wymiar składek i ich pobór organ rentowy pominął jednak istotną okoliczność, a mianowicie fakt, że znaczna część należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres objęty tą decyzją uległa przedawnieniu, a tym samym należności z tytułu tych składek nie podlegają obowiązkowi zapłaty ani przymusowej egzekucji. I tak, zgodnie z art.33 ust.2 i 3 ustawy z 23 stycznia 2003r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz.U. z 2003r., Nr 45, poz.391) w brzmieniu obowiązującym na przestrzeni od 1 kwietnia 2003r. do 30 czerwca 2004r. należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegają przedawnieniu z upływem 5 lat, licząc od dnia, w którym składka stała się wymagalna, w każdym zaś przypadku przerwania biegu przedawnienia należności z tytułu składek nie można dochodzić, jeżeli od terminu ich płatności upłynęło 10 lat. Na mocy nowelizacji w/w przepisu art.33 ust.2 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w

Narodowym Funduszu Zdrowia, obowiązującej od 1 lipca 2004r., ustawodawca wskazał, że należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych. Analogiczne odesłanie znalazło się w art.93 ust.2 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ustawa ta, obowiązująca od 1 października 2004r., zastąpiła dotychczasową ustawę z 23 stycznia 2003r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia. I tak, przechodząc na mocy w/w odesłań do przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazać należy, że zgodnie z art.24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Powyższy – 5-letni termin przedawnienia należności z tytułu składek został wprowadzony od 1 stycznia 2012r. na mocy nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dokonanej w art.11 pkt 1 ustawy z 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011r., Nr 232, 1378). Jednocześnie w art.27 ust.1 powyższej ustawy przewidziano, że ów 5-letni okres przedawnienia (krótszy od obowiązującego do 31 grudnia 2011r. 10-letniego okresu przedawnienia) stosuje się do składek, których bieg przedawnienia rozpoczął się (tak jak w niniejszej sprawie) przed 1 stycznia 2012r., przy czym ów krótszy bieg przedawnienia rozpoczyna się od 1 stycznia 2012r., chyba że – jak postanowiono w ust.2 powyższego przepisu – jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, wówczas przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Nie ulega wątpliwości, że w okolicznościach niniejszej sprawy 5-letni termin przedawnienia liczony od 1 stycznia 2012r. upłynąłby w dniu 1 stycznia 2017r., natomiast 10-letni termin przedawnienia liczony od dnia wymagalności każdej miesięcznej składki nastąpiłby w odniesieniu do znacznej części składek wcześniej, gdyż za okres od kwietnia 2003r. do września 2006r. upłynął przed wydaniem zaskarżonej decyzji z 13 października 2016r. Otóż termin przedawnienia najdalszej wymagalnej składki za kwiecień 2003r. upłynął z dniem 12 maja 2013r., a w odniesieniu do ostatniej z przedawnionych miesięcznych składek na ubezpieczenie zdrowotne dotyczącej miesiąca września 2006r. – termin przedawnienia upłynął z dniem 10 października 2016r. (vide: zestawienie należności i terminów płatności składek na ubezpieczenie zdrowotne k.8 akt organu rentowego). W tym miejscu wskazać należy, że organ rentowy nie wykazał, aby w sprawie doszło do zawieszenia lub przerwania biegu przedawnienia, o których mowa w art.24 ust.5a-5c i 5e ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Z akt organu rentowego wynika, że postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne organ rentowy wszczął dopiero w dniu 13 września 2016r, przy czym samo wszczęcie postępowania w sprawie określenia wysokości należności nie jest czynnością, która przerwała bieg przedawnienia (zawiadomienie o wszczęciu postępowania k.5 akt organu rentowego).

W tym miejscu wskazać jeszcze należy, że Sąd rozpoznawał w niniejszej sprawie odwołanie U. M. od decyzji z 13 października 2016r. W ocenie Sądu fakt wydania przez organ rentowy w toku niniejszej sprawy drugiej decyzji – z 19 lipca 2017r., w której organ rentowy uchylił decyzję z 13 października 2016r. i na nowo ustalił zadłużenie U. M. z tytułu składek pozostało bez zasadniczego wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Zauważyć bowiem należy, że w toku sprawy, a zatem po wniesieniu odwołania od określonej decyzji niedopuszczalna jest ingerencja organu rentowego w decyzję, od której wniesiono odwołanie. Jedynie w przypadku zmiany zaskarżonej decyzji na korzyść osoby odwołującej się sąd umarza postępowanie w całości lub w części. Do wniosku takiego prowadzi dyspozycja art.477¹³§1 kpc. Na analogicznym stanowisku stanął również Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z 3 listopada 2016r. w sprawie III AUa 403/16 (Lex nr 2157722). W związku z tym uchylenie przez organ rentowy zaskarżonej decyzji pozostało bez wpływu na bieg niniejszej sprawy, podobnie jak ustalenie na nowo wysokości zadłużenia, które zasadniczo obejmuje ten sam okres – za wyjątkiem miesiąca stycznia 2007r. Zauważyć przy tym należy, że jako podstawę uchylenia decyzji z 13 października 2016r. organ rentowy wskazał przepis art.154 kpa (vide: decyzja z 19 lipca 2017r. k.12 akt organu rentowego). Przepis ten nie mógł jednak stanowić podstawy uchylenia zaskarżonej decyzji, gdyż przepis ten dotyczy decyzji ostatecznych, a jak wskazano decyzja z 13 października 2016r. została przez U. M. zaskarżona, a zatem nie była ostateczna.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił częściowo zaskarżoną decyzję i stwierdził, że U. M. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu przedawnionych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2003r. do września 2006r. oraz odsetek za zwłokę naliczonych za

wskazany okres. W odniesieniu zaś do składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2006r. do grudnia 2006r. na podstawie art.477¹⁴§1 kpc odwołanie podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione. Wreszcie mając na uwadze rozstrzygnięcie zawarte w decyzji z 19 lipca 2007r. wydanej w toku niniejszej sprawy ,tj. po zaskarżeniu przez ubezpieczoną decyzji z 13 października 2016r., Sąd na podstawie art.477¹³§1 kpc umorzył postępowanie w części dotyczącej należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc styczeń 2007r. W tym zakresie – mając na uwadze wcześniejsze rozważania Sąd stanął na stanowisku, że wskazana decyzja zmienia na korzyść odwołującej się pierwszą – zaskarżoną decyzję z 13 października 2016r.